

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

7 november 2000

BELEIDSBRIEF

Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden

Beleidsprioriteiten 2000-2001

ingediend door de heer Patrick Dewael,
minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid
en Europese Aangelegenheden

INHOUD

	Blz.
1. Inleiding	3
1.1. Missie	3
1.2. Visie	4
1.3. Strategische doelstellingen 2000-2004	4
2. Vlaanderen meer stem geven in de Europese Unie en andere multilaterale fora	5
2.1. De Europese Unie	5
2.2. De multilaterale organisaties	8
3. Vlaanderen als volwaardige partner	12
3.1. De andere deelstaten in België	12
3.2. De buurlanden	12
3.3. De regio's in Europa	13
3.4. De landen van Centraal- en Oost-Europa	13
3.5. De landen buiten Europa	14
4. Generieke strategische projecten	14
4.1. Een herijking van het internationaal voorlichtingsbeleid	14
4.2. Professionalisering van de organisatie en ontvangst van buitenlandse bezoekers	15
4.3. Stroomlijning van de internationale vertegenwoordiging	15
4.4. Coördinatie van het Vlaams buitenlands beleid	16

1. Inleiding

In de Beleidsnota en het Strategisch Plan Buitenlands Beleid 1999 legt de Vlaamse regering de basis voor het Vlaams buitenlands beleid. De beleidsnota en het strategisch plan werden opgemaakt via een samenwerking tussen de verschillende ministers belast met het buitenlands beleid en de administratie, om op deze wijze te komen tot een meer geïntegreerd buitenlands beleid.

Ze gaan hierbij uit van de volgende missie en visie:

1.1 Missie 2000-2004

Een beleid dat met succes wil wegen, moet soepel en flexibel kunnen inspelen op de steeds veranderende internationale omstandigheden, moet in toenemende mate pro-actief optreden binnen de internationale coalitievorming en zal bovendien sterk gecoördineerd optreden. Vlaanderen kan pas optimaal functioneren in een internationale omgeving in de mate dat het ook gekend en erkend is.

Het Vlaams buitenlands beleid gaat daarom uit van de volgende missie:

“Vlaanderen een gezicht geven in de wereld door een maximale behartiging van haar belangen en de verdediging van fundamentele humane waarden. Vlaanderen zet zich binnen zijn bevoegdheden in voor een beter Europa en geeft mee gestalte aan een internationaal beleid gericht op een duurzame ecologische en economische welvaart en sociale rechtvaardigheid in Noord en Zuid.”

De belangen die Vlaanderen hierbij voor ogen heeft, omvatten de creatie van welvaart, het verwerven van een impact op de internationale besluitvorming en het leveren van een bijdrage tot de internationale stabiliteit. Bovendien wil Vlaanderen zich profileren met zijn eigen culturele identiteit en getuigen van een grote openheid naar culturele diversiteit.

Vlaanderen hecht ook het grootste belang aan eerbied voor een reeks fundamentele waarden zoals: democratie, respect voor de mensenrechten, internationale solidariteit, tolerantie, rechtvaardigheid, vrijheid en vrede.

Een maximale behartiging van belangen en waarden houdt noodzakelijk in dat gewerkt wordt aan een coherent Vlaamse buitenlands beleid, zodat Vlaanderen over een duidelijk en herkenbaar gezicht beschikt in de wereld.

1.2 Visie 2000-2004

In het raam van een toenemende internationalisering verwerven alle beleidsdomeinen steeds vaker een internationale dimensie. Het buitenlands beleid wordt hierdoor als het ware het verlengstuk van het binnenlands beleid. Dit geldt ook voor Vlaanderen.

De visie van het Vlaams buitenlands beleid luidt als volgt:

“Om als welvarende, democratische en verdraagzame regio het nieuwe millennium binnen te treden, moet Vlaanderen zich op een structurele en duurzame wijze inschakelen op het internationale forum.”

Dit vereist een breed draagvlak en een toekomstgerichte visie die alle maatschappelijk relevante activiteiten omvat teneinde Vlaanderen als sterke regio in België, Europa en in de wereld te positioneren.

Om dit te bereiken is een geïntegreerd en volwaardig Vlaams buitenlands beleid noodzakelijk, dat slaat op alle bevoegdheidsdomeinen. De toenemende internationale dimensie moet leiden tot een groeiende interactie met de buitenlandse partners op verschillende beleidsterreinen zoals economie en handel, cultuur, milieu, toerisme, wetenschappelijke samenwerking, onderwijs... Het buitenlands beleid is derhalve een zaak van de gehele gemeenschap.

1.3 Strategische doelstellingen 2000-2004

Het Strategisch Plan omvat vier Strategische Doelstellingen:

1. *Vlaanderen politiek meer stem geven in de Europese Unie en andere multilaterale fora.*
2. *Vlaanderen versterkt zijn positie als volwaardige actor / partner voor bilaterale relaties.*
3. *De welvaartscreatie in Vlaanderen ondersteunen en de economische impact van Vlaanderen vergroten.*
4. *Vlaanderen levert een bijdrage om de verschillen in welvaart en welzijnsniveaus tussen Westerse landen en landen in ontwikkeling te verkleinen.*

De strategische doelstellingen 1 en 2 hebben betrekking op het algemeen buitenlands beleid, de strategische doelstelling 3 behoort tot de bevoegdheid van de minister belast met Buitenlandse Handel en Exportbevordering en de strategische doelstelling 4 wordt verder uitgewerkt door de minister belast met Ontwikkelingssamenwerking. Voor de concrete acties voor 2001 verwijzen we daarom naar de beleidsbrieven van de desbetreffende ministers.

2. Vlaanderen meer stem geven in de Europese Unie en andere multilaterale fora

Om een volwaardig nationaal en internationaal beleid te kunnen voeren, zal Vlaanderen zich beter moeten manifesteren op de internationale fora. Meer en meer stellen we vast dat het binnenlands beleid gestuurd wordt door regelgeving die supranationaal of intergouvernementeel wordt vastgelegd. Het is dan ook noodzakelijk om in het verlengde van onze eigen bevoegdheden intenser deel te nemen aan en inspraak te krijgen in de EU- en multilaterale besluitvorming.

2.1 De Europese Unie

De Europese Unie heeft een enorme impact op het beleid van Vlaanderen. Enkele recentere evoluties zorgen er voor dat een belangrijk deel van het beleid naar het Europese niveau verschuift. De invoering van de euro zorgt voor een verschuiving van de financieel-economische beslissingsmacht. Men gaat de krachten verder bundelen op het vlak van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid. Daarnaast is er ook de uitbreiding, waardoor we binnen afzienbare tijd zullen komen tot een Europese Unie van 25 lidstaten. Het is duidelijk dat een Unie van 25 niet op dezelfde wijze kan functioneren als een Unie van 15, vooral daar de kandidaat-lidstaten (voornamelijk economisch) een sterk verschillend profiel hebben.

Momenteel werken de huidige lidstaten op Europees niveau aan een reorganisatie van de instellingen ter voorbereiding van deze uitbreiding. Op de top van Biarritz bleek al dat de kleine lidstaten zich zullen moeten weren om in de uitgebreide Unie niet verdrukt te geraken tussen de grote lidstaten. Dit geldt a fortiori voor de regio's met wetgevende bevoegdheden. Ook zij moeten er over waken dat hun eigen bevoegdheden gerespecteerd worden.

Vlaanderen wil hier als performante regio een trekkersrol in spelen en doet dit ook:

IGC – Standpunt van de constitutionele regio's

Op 20 september 2000 kwam op initiatief van Vlaams Minister-President Patrick Dewael in Brussel een ministeriële conferentie bijeen met politieke vertegenwoordigers van meer dan 20 constitutionele regio's (d.w.z. regio's met wetgevende bevoegdheden, toegekend door de grondwet van hun respectieve lidstaten) uit Duitsland, Oostenrijk, Spanje en België.

Een Gemeenschappelijk Standpunt werd aangenomen inzake de verzuchtingen van de constitutionele regio's met het oog op de Intergouvernementele Conferentie (IGC). De constitutionele regio's (ongeacht zij vertegenwoordigd waren op de conferentie of niet) werden intussen uitgenodigd dit Standpunt bij te treden.

In een eerste luik worden gemeenschappelijke prioriteiten voor de huidige IGC opgesomd:

- Versterken van het Comité van de Regio's (CvR):
 - opwaardering van het CvR tot een volwaardige Europese instelling (op gelijke hoogte met bijvoorbeeld het Europees Parlement);
 - toekenning aan het CvR van de bevoegdheid om voor het Europees Hof van Justitie haar prerogatieven veilig te stellen (net zoals onder meer het Europees Parlement);
 - aanpassing van de samenstelling van het CvR teneinde een getrouwe weerspiegeling te blijven van de (veranderlijke) politieke verhoudingen binnen de lidstaten;
 - invoering van de verplichting tot motivering indien een advies van het CvR niet wordt ingewilligd.
- toekennen van een rechtstreekse toegang van de constitutionele regio's tot het Europees Hof van Justitie (HvJ), naar analogie met de bestaande bevoorrechte rechtstoegang voor de lidstaten;
- bevestigen van het principe dat alle officiële talen van de Unie in gelijke mate gebruikt kunnen worden in relatie tot de EU-instellingen (agentschappen inbegrepen);
- benadrukking van de noodzaak aan eerbied voor de culturele eigenheid en verscheidenheid in het Europees beleid.

In een tweede luik worden een aantal discussiepunten voor een volgende (en noodzakelijke) IGC naar voor geschoven:

- behoefte aan een duidelijker omschrijving van de EU-bevoegdheden teneinde deze beter af te kunnen bakenen van de bevoegdheden van de lidstaten en hun deelstaten;
- behoefte aan het in rekenschap nemen van de constitutionele regio's (naast het Europese en nationale beleidsniveau) bij de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel;
- behoefte aan een bescherming van het verlenen van diensten van openbaar belang tegen een al te strikte toepassing van de mededingingsregels.

Colloquium van de Regio's

Verder organiseert de Vlaamse regering in aanloop naar het Belgisch Voorzitterschap op 13 en 14 maart 2001 een colloquium van de regio's met wetgevende bevoegdheden met als thema 'regio's als synoniem voor efficiënt bestuur'. Het opzet is om met een duidelijke politieke boodschap te anticiperen op het Witboek inzake efficiënt bestuur in de EU, dat momenteel voorbereid wordt door de Europese Commissie. Om dit colloquium te onderbouwen werd een onderzoeksopdracht gegeven in het najaar van 2000 om een vergelijkende studie te maken tussen de verschillende regio's met wetgevende bevoegdheden en om een gemeenschappelijke verklaring voor te bereiden. Vlaanderen bereid het colloquium ook politiek voor in samenwerking met 6 partner-regio's, met name Wallonië, Beieren, Noord-Rijn-Westfalen, Catalonië, Salzburg, Schotland.

Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie

Vlaanderen zal actief en loyaal deelnemen aan het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie in de tweede helft van 2001. Vlaanderen zal tijdens dit Voorzitterschap zijn rol vervullen binnen de federale taakverdeling, maar ook zijn eigen stempel kunnen doordrukken. Een aantal Vlaamse ministers zullen de ministerraden voorzitten en coördineren. Vlaanderen zal de raden Jeugd en Onderwijs en een informele raad Cultuur voorzitten. Het centraal thema dat Vlaanderen naar voor wil brengen is “Jeugd en Opleiding”.

In 2000 werd al volop gestart met de voorbereiding van dit Voorzitterschap. Om de voorbereiding te coördineren werden twee werkgroepen opgericht: een interkabinettenwerkgroep en een interdepartementale werkgroep binnen de Vlaamse administratie. Deze groepen werken intensief aan de concrete inhoudelijke en praktische voorbereiding van het Voorzitterschap en zorgen voor een optimale coördinatie binnen de Vlaamse overheid vóór en tijdens het Voorzitterschap. Het personeelsbestand van de administratie Buitenlands Beleid, van de Vlaamse vertegenwoordiging in de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie en van de diverse departementen werd versterkt om de bijkomende werklast in het kader van het Voorzitterschap op te vangen. Men is gestart met de intensieve opleiding, rond de Europese besluitvormingsprocessen (en hoe Vlaanderen hierop kan inspelen), van de verschillende ambtenaren die tijdens het Voorzitterschap een rol zullen spelen. Een gelijkaardige opleiding is er ook voor de leidinggevende ambtenaren en het politieke niveau.

In 2001 wordt er verder gewerkt aan deze coördinatie. De functionele departementen hebben hun eigen thema's uitgewerkt ter voorbereiding van de Raden rond hun bevoegdheidsdomeinen en zullen zich tevens manifesteren door de organisatie van verschillende colloquia en seminars in de rand van het Voorzitterschap te organiseren. Tweemaandelijks wordt een stand van zaken van al deze activiteiten voorgelegd aan de Vlaamse regering en er zal regelmatig worden gerapporteerd aan het Vlaams parlement. Er wordt een communicatiestrategie uitgewerkt rond de Vlaamse inbreng in het Belgisch Voorzitterschap en de Vlaamse minister van Cultuur werkt aan de culturele omlijsting van het Voorzitterschap, in overleg met de Franse Gemeenschap.

In de begroting 2001 wordt een centraal budget van 200 miljoen voorzien voor alle activiteiten die verband houden met het Voorzitterschap (BA 12.25).

Vlaanderen streeft, samen met zijn andere Belgische partners, om tegen het Voorzitterschap de Belgische achterstand inzake omzetting van de Europese richtlijnen weg te werken. Men is gestart met de uitbouw van een Vlaams scorebord terzake en er is overgegaan tot de verdere responsabilisering op politiek en ambtelijk niveau. Voor de opvolging en implementatie ligt de verantwoordelijkheid bij elk van de functioneel bevoegde Ministers. In 2001 moet de achterstand weggewerkt zijn, maar met een pro-actieve integratie van de Europese beleidsopties in de Vlaamse regelgeving zal er voor gezorgd worden dat we ook op langere termijn bijblijven.

2.2 De multilaterale organisaties

Inleiding

De Vlaamse regering onderkent het belang van de multilaterale organisaties en is zich er van bewust dat de samenwerking met deze instellingen een bijdrage kan leveren tot het realiseren van de doelstellingen in het kader van het buitenlands beleid. De multilaterale organisaties richten zich in hun werking naar belangrijke bevoegdheden van Vlaanderen, zoals leefmilieu, onderwijs, cultuur, wetenschappen, economie, volksgezondheid, ... Deze werking belangt dan ook elke burger in Vlaanderen direct aan.

De multilaterale organisaties liggen aan de basis van vele nieuwe maatschappelijke inzichten en ontwikkelingen. Door de internationalisering van de economie, de financiële systemen en de communicatie, het toenemend bewustzijn van de complexiteit en de schaal van politieke en maatschappelijke vraagstukken zal de multilaterale besluitvorming in de toekomst nog aan belang winnen en een steeds grotere impact genereren op de Vlaamse interne en internationale beleidsvoering.

De uitstraling van Vlaanderen kan beduidend versterkt worden door het samenwerken met internationale organisaties. Deze bieden immers het voordeel van schaalvergroting, persistentie en optimale besteding.

Schaalvergroting omdat via de inbreng van verschillende partners internationale netwerken worden gecreëerd en de projecten tegelijkertijd een multiplicatoreffect beogen.

Persistentie houdt het voordeel in van een betere garantie van continuïteit in een coherent geheel. De Vlaamse inspanningen variëren van het initiëren van een bepaald proces tot bijdragen die samengaan met initiatieven gestart vanuit andere donorlanden of de multilaterale organisaties zelf. De optimale besteding van de relatief beperkte middelen laat toe dat Vlaanderen binnen deze organisaties aan een geormerkte financieringsstrategie doet.

De centrale uitdaging voor Vlaanderen bestaat er in om zich in deze trend in te schrijven en om alle opportuniteiten die zij biedt ten volle te benutten. Dit resulteert in volgende **acties**:

1. **De besluitvorming** binnen deze multilaterale organisaties in de mate van het mogelijke **beïnvloeden**, hetzij via het Belgisch standpunt, hetzij anderszins;
2. De beschikbare **knowhow en expertise** uit het veld **maximaal valoriseren** via de werking, de programma's of de projecten van multilaterale organisaties;
3. Vlaanderen een stuk **visibiliteit** bezorgen in deze gremia van de "internationale gemeenschap".
4. Vlaamse ambtenaren tijdelijk **detacheren** naar multilaterale organisaties en jonge afgestudeerde Vlamingen de kans bieden om er een **stage** te volgen;
5. Nuttige **informatie verlenen** en **opvolging geven** aan de beslissingen van de multilaterale organisaties.

Organisatorische aanpak

Eind 2000 wordt een rondvraag georganiseerd over de mate van betrokkenheid van de verschillende administraties bij de multilaterale organisaties, teneinde een stand van zaken te bekomen die als basis kan dienen bij de verdere uitbouw van het multilateraal beleid; de mate van beïnvloeding van de multilaterale besluitvorming komt hierbij aan bod. Daarnaast worden ook de voorbereidende werkzaamheden gestart in de richting van een overzicht van detacheringsoportunities en stagemogelijkheden binnen multilaterale organisaties.

In 2001 zal men in overleg met andere administraties nagaan waar (meer) Vlaamse beleidsmatige input in multilaterale debatten mogelijk en nodig is. Multilaterale standpuntbepaling door de administraties in overleg met de bevoegde ministers zal worden aangemoedigd. Vlaanderen start tevens met het detacheren van Vlaamse ambtenaren naar de OESO en naar de IAO en een aantal jonge universitairers krijgen de kans om gedurende een bepaalde periode stage te lopen bij multilaterale organisaties. 14 miljoen Bef wordt vrijgemaakt voor deze initiatieven (BA. 12.37).

Het toenemend belang van de multilaterale organisaties voor Vlaanderen en hun vaak sectoroverschrijdende benadering noopt tot **de uitbouw van één centraal aanspreekpunt binnen het geheel van de Vlaamse overheidsdiensten**. Daarom wordt binnen de administratie Buitenlands Beleid een cel multilaterale samenwerking opgericht die belast wordt met de voorbereiding, de ondersteuning en de opvolging van de werkzaamheden van multilaterale instellingen en organisaties. De voorbereiding daartoe gebeurt in 2000 (o.m. via het Personeelsplan en via een conceptnota aan de Vlaamse regering), maar de cel zal uitgebouwd worden in 2001.

De multilaterale organisaties

In 2001 wordt de aandacht van het multilaterale beleid toegespitst op vier organisaties: de UNESCO, de Internationale Arbeidsorganisatie, de Wereldgezondheidsorganisatie en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling. Een bedrag van 90mio wordt hiervoor voorzien op de begroting 2001 (BA. 35.04). Daarnaast blijft de Wereldhandelsorganisatie een permanent aandachtspunt.

UNESCO

UNESCO, de VN-organisatie voor onderwijs, cultuur en wetenschappen, biedt Vlaanderen de mogelijkheid zich verder internationaal te positioneren in multilateraal verband. De basis hiervoor vormt het algemeen samenwerkingsakkoord dat Vlaanderen met de UNESCO afsloot in 1998 en waaruit reeds tal van belangrijke projecten zijn voortgevloeid.

De samenwerking met de UNESCO is geen nieuw gegeven, integendeel. Bedoeling van de Vlaamse regering is echter de bestaande projectmatige samenwerking een meer structureel karakter te geven. Een aanzet hiertoe werd reeds gegeven. In 1999 werd een Wetenschappelijk Vlaams UNESCO-samenwerkingsfonds opgestart, waaruit UNESCO kan putten voor projectfinanciering. Voor de operationalisering van het Vlaams UNESCO Wetenschappelijk Trustfonds zal er beroep gedaan worden op Vlaamse wetenschappelijke expertise in samenwerking met de UNESCO en de partners in het gastland. Het is de bedoeling om in 2001 de structurele samenwerking met deze organisatie uit te breiden naar de andere bevoegdheidsdomeinen. Vlaanderen wilt ook een actievere rol gaan spelen in het UNESCO-Comité voor het werelderfgoed. Tenslotte wordt in 2001 het overleg opgestart rond de oprichting van een Vlaamse UNESCO-Commissie .

Internationale arbeidsorganisatie

De Vlaamse regering wil in 2001 een gelijkaardig fonds opstarten binnen de Internationale arbeidsorganisatie. Vlaanderen werkt reeds verschillende jaren met de IAO en met het opleidingscentrum in Turijn in sectoren die voor Vlaanderen en de IAO van gemeenschappelijk en prioritair belang zijn. Deze vorm van samenwerking willen we verder uitbouwen. De onderhandelingen met het oog op de oprichting van een Vlaams IAO-samenwerkingsfonds gingen van start in 2000. In 2001 zal dit fonds operationeel zijn.

In overeenstemming met haar beleidsnota, wil de Vlaamse regering echter verder kijken dan de huidige prioritaire Vlaamse organisaties. Ook samenwerking met de **Wereldgezondheidsorganisatie** en de **Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling** staat op de agenda in 2001.

Wereldgezondheidsorganisatie

In de beleidsnota wordt expliciet vermeld dat een formele samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie als prioriteit beschouwd wordt. Deze VN-organisatie beweegt zich op terreinen (thuisverzorging, gehandicaptenzorg en volksgezondheid) die specifiek tot de bevoegdheid van Vlaanderen behoren en waarop Vlaanderen een meerwaarde kan bieden.

In de loop van 2000 werden de eerste informele contacten gelegd met de Wereldgezondheidsorganisatie. Deze contacten zullen in 2001 leiden tot concrete samenwerking. Er wordt onder andere gedacht aan samenwerking op het gebied van gezondheidspromotie.

Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

De werkzaamheden en aanbevelingen van de OESO hebben betrekking op een veelheid van economische en sociale beleidsdomeinen, waarvan een aantal geheel of gedeeltelijk Vlaamse bevoegdheden zijn.

Momenteel is Vlaanderen reeds betrokken bij de werking van een aantal comités of werkgroepen van de OESO: onderwijs, regionaal ontwikkelingsbeleid, lokale jobcreatie, stedelijke problematiek, weg- en maritiem transport, milieu, technologie en wetenschap, energie, toerisme en overheidsmanagement. Vlaanderen wil zich duidelijker profileren in OESO-activiteiten o.a. door mee te werken aan landenonderzoeken en onderzoek inzake regionale ontwikkelingen, vereenvoudiging van de regelgeving, milieu enz.

De Vlaamse regering zal via cofinanciering en het ter beschikking stellen van zijn expertise een concrete samenwerking uitbouwen met de OESO. Prioritaire inhoudelijke domeinen zullen worden afgebakend. Daarnaast vormt de regio Centraal- en Oost-Europa een gemeenschappelijke geografische prioriteit. Vlaanderen zal ook pro-actief optreden in de comités en werkgroepen van de OESO en wenst tot een betere afstemming en informatiedoorstroming tussen de Vlaamse vertegenwoordigers in deze comités en werkgroepen te komen. Voor 2001 voorziet de Vlaamse regering bovendien in de detachering van een Vlaams ambtenaar naar de OESO.

Wereldhandelsorganisatie (WHO)

De WHO is op de eerste plaats een forum voor multilaterale handelsbesprekingen. Daarnaast komen andere sectoren aan bod in correlatie met het aspect handel, zoals de behoefte aan milieubescherming en aan duurzame ontwikkeling, de problematiek van de fundamentele arbeidsnormen, het intellectueel eigendomsrecht, de problematiek van de culturele diversiteit... Een aantal van deze terreinen zijn geheel of gedeeltelijk Vlaamse bevoegdheden. Het overleg en de werkzaamheden rond de WHO dient op nauwgezette voet te worden opgevolgd, via o.m. systematisch overleg met de betrokken vakadministraties. Hierbij kunnen ook niet-gouvernementele belangengroepen geraadpleegd worden.

In 2001 voorziet men in de formele oprichting van een projectgroep “Vlaams WHO-beleid”, om dit overleg en de Vlaamse inbreng te versterken. Bij het nieuw overleg in het kader van de WHO zal Vlaanderen rekening houden met de resolutie van het Vlaams parlement (n.a.v. over de betrokkenheid van Vlaanderen bij de Belgische standpuntbepaling betreffende de derde ministeriële conferentie in Seattle) . De resolutie voorziet in een open discussie, op basis van een voorbereidend dossier binnen de Vlaamse regering. Het Vlaams standpunt zal naast de vertolking van zijn eigen prioriteiten ook rekening houden met de behoeften van de ontwikkelingslanden, het respect voor de mensenrechten, de duurzame ontwikkeling, de bescherming van de verscheidenheid en de culturele rijkdom en ijveren voor een versterking van de democratische controle op de werking van de WHO.

3. Vlaanderen als volwaardige partner

Vlaanderen wenst als partner een volwaardige rol te spelen in haar **bilaterale relaties**: als partner in akkoorden, als actor in gemeenschappelijke projecten of als bondgenoot voor het verwezenlijken van gemeenschappelijke belangen en doelstellingen.

Vlaanderen streeft naar een grotere internationale erkenning, rechtstreeks van partner tot partner, met de nadruk op een goed nabuurschap. Voor een optimale samenwerking met het buitenland is een voorafgaande interne beleidsafstemming onontbeerlijk. Eén duidelijke stem vanuit Vlaanderen over de Vlaamse belangen en prioriteiten, evenals de verwachtingen ten aanzien van de samenwerking met een land of een regio, is aangewezen voor een goede communicatie ten aanzien van het partnerland of de partnerregio.

3.1 De andere deelstaten in België

De Vlaamse regering werkt met de andere deelstaten samen aan gemeenschappelijke doestellingen. Dit komt ondermeer tot uiting in de recente besprekingen waar belangrijke stappen gezet werden in de overheveling van middelen en bevoegdheden van het federale naar het regionale niveau.

In december 2000 wordt het uitgebreide samenwerkingsakkoord met de Duitstalige Gemeenschap ondertekend. De uitvoering zal starten in 2001. De Vlaamse overheid onderzoekt de mogelijkheid om tot een gelijkaardige raamovereenkomst te komen met andere deelstaten, met wederzijds respect voor de eigen bestuurlijke en territoriale integriteit.

In 2001 wordt doorgegaan met de uitbouw van het onderling overleg over thema's die behoren tot de bevoegdheden van deelstaten en die op internationale fora aan bod komen, met het oog op het bereiken van een gemeenschappelijk standpunt of minstens tot een kennisname van mekaars standpunten.

3.2 De buurlanden

In 2000 werd verder gewerkt aan de doelstelling om het netwerk van Vlaanderen in de buurlanden te versterken: dit gebeurde via de aanstelling van de gemeenschapsattachés in Parijs en Berlijn en de opening van een Vlaams Huis in Den Haag in 1999. Daarnaast is ook het nieuw cultureel verdrag met Frankrijk een belangrijke stap in de erkenning van Vlaanderen als volwaardige partner.

In 2001 wordt verder aandacht besteed aan de verdieping van onze relaties met de buurlanden door de aanstelling van een gemeenschapsattaché in Londen. In Berlijn worden alle Vlaamse vertegenwoordigingen geïntegreerd en samengebracht op éénzelfde verdieping in de Belgische ambassade. Op die manier ontstaat er een grotere herkenbaarheid van Vlaanderen.

Met het oog op de integratie en concentratie van de Vlaamse vertegenwoordigers in Parijs werd een bedrag van 200 miljoen voorzien voor de aankoop van een pand om het in te richten tot een Vlaams Huis. Zo zal Vlaanderen in Parijs een permanent aanspreekpunt openen in 2001.

3.3 De regio's in Europa

Zoals reeds vermeld in het luik over de Europese Unie wil Vlaanderen een voortrekkersrol spelen mbt. de verzuchtingen van de regio's met wetgevende bevoegdheden. Daarom volgt Vlaanderen de onderhandelingen van de IGC op de voet en nam Vlaanderen het initiatief om met verschillende regio's met wetgevende bevoegdheden een gemeenschappelijk standpunt in te nemen ten aanzien van de IGC. In 2001 organiseert Vlaanderen het Colloquium van de Regio's, met als thema 'de regio's als instrument van efficiënt bestuur'. Dit colloquium vormt eveneens de start van een structurele samenwerking rond specifieke thema's die voor alle regio's relevant zijn.

Daarnaast identificeert Vlaanderen belangrijke partnerregio's, waarmee het in de toekomst nog nauwer zal samenwerken om te komen tot wederzijdse informatiedoorstroming en afstemming van de standpunten.

3.4 De landen van Centraal- en Oost-Europa

Vlaanderen bleek in het verleden één van de pioniers – en één van de zeldzame regio's – die een eigen innovatief beleid voerde ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa. Het sloot samenwerkingsverdragen met 7 van de 10 kandidaat-toetreders en het besteedde aanzienlijke financiële middelen voor een projectmatige samenwerking in het kader van het Samenwerkingsprogramma voor Centraal- en Oost-Europa.

Uit de analyse van wat er sinds 1992 werd gerealiseerd bleek dat de inspanningen die door Vlaanderen werden gerealiseerd ten eerste werden gewaardeerd door de partnerlanden in Centraal- en Oost-Europa, maar dat een aantal tekortkomingen dienden te worden weggewerkt. De doelstellingen bleken dikwijls te vaag en de middelen werden niet altijd op een optimale wijze aangewend.

Vanaf 2001 wil Vlaanderen zijn beleid daarom bijsturen waarbij de volgende doelstellingen worden nagestreefd:

- grotere betrokkenheid niet enkel van de partnerlanden bij de keuze van de samenwerkingsdomeinen en concrete projecten, maar ook van de vakdepartementen binnen de Vlaamse overheid;
- duidelijkere concentratie op sectoraal en geografisch vlak, waarbij Vlaanderen zijn inspanningen zal toespitsen op de 10 Oost-Europese kandidaat-toetreders tot de EU;
- een gecoördineerde aanpak, waarbij de verdragsinstrumenten en het samenwerkingsprogramma tot één instrument worden geïntegreerd. Met alle partnerlanden wordt samengewerkt binnen het kader van een verdrag. Dit houdt ook in dat 3 bijkomende verdragen zullen worden afgesloten met de 3 resterende kandidaat-toetreders. De samenwerking gebeurt door middel van projecten die in gezamenlijk overleg tussen alle betrokkenen (partnerland en Vlaamse overheidsdiensten) worden afgesproken tijdens gemengde commissies ter uitvoering van die verdragen. Teneinde de coördinatie te bevorderen werden de middelen van het "Fonds Midden – en Oost-Europa" overgeheveld naar de begroting van de administratie Buitenlands Beleid (BA.30.01: 252,6mio).

De middelen zullen dienen voor de financiering van alle projecten, gestuurd door de diverse functionele departementen met het oog op de realisatie van het Vlaams beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa. Vanaf 2001 zullen alle partnerlanden op een gelijke basis vertrekken en de inspanningen van Vlaanderen zullen in een zelfde ritme over elk van hen verdeeld worden.

3.5 De landen buiten Europa

Het Vlaams beleid ten aanzien van de landen buiten Europa is het voorbije jaar, conform de intenties van de beleidsnota, fel geëvolueerd.

Zuid Afrika blijft onze prioritaire partner. Nog in 2000 wordt met de Zuid-Afrikaanse partner een akkoord gesloten om het verdrag van 28 oktober 1996 uit te breiden tot alle bevoegdheidsdomeinen van Vlaanderen. In 2001 zal de samenwerking met dit land in de kijker gezet worden, door te starten met de uitvoering van dit verruimd akkoord.

Met Chili werd de bestaande samenwerking in 2000 verder gezet. Tegen einde december zal een inventarisatie- en evaluatierapport beschikbaar zijn waarna de reeds gevoerde samenwerking kan worden beoordeeld.

Naar aanleiding van de laatste vaste gemengde commissie met Québec die plaatsvond op 10 mei laatstleden zijn de twee partners overeengekomen de bestaande entente te actualiseren. Dit comité zal voor het einde van 2000 een plan uitwerken om de vernieuwing gestalte te geven. Het is de bedoeling om in 2001 over te gaan tot een concrete herformulering van de entente met Québec.

In de uitbouw van de relaties met Israel en Palestina werden reeds enkele stappen gezet. De nodige maatregelen werden genomen opdat aan het akkoord met Israël uitvoering kan worden gegeven. Wat Palestina betreft werd een beknopte studie afgewerkt die de juridische en praktische modaliteiten voor een samenwerking onderzoekt. In 2001 zal er in functie van de actualiteit bepaald worden of en onder welke voorwaarden en op welke domeinen een samenwerking met Palestina tot stand kan worden gebracht.

In 2000 werd een omgevingsanalyse gemaakt ter voorbereiding van een samenwerking met de Maghreb-landen, in het bijzonder met Marokko en Tunesië. Op basis van deze studie zal de Vlaamse regering in 2001 de mogelijkheden van een verdiepte samenwerking met deze landen verder onderzoeken.

4. Generieke strategische projecten

4.1 Een herijking van het internationaal voorlichtingsbeleid

De vaststelling dat Vlaanderen in verspreide slagorde wordt gepromoot in het buitenland zonder daarbij beroep te doen op wetenschappelijk gefundeerde mechanismen, heeft ertoe geleid dat het engagement werd genomen om in de huidige regeerperiode een professioneel ondersteunde geëigende en geïntegreerde communicatiestrategie uit te bouwen.

In 2000 zal de voorbereidingsfase worden afgerond. Er is een stuurgroep opgericht en een expert aangesteld om deze stuurgroep doorheen de ganse oefening te begeleiden. Tevens werd een enquêtebureau voor de internationale bevraging van opinion-leaders in 17 nauwkeurig geselecteerde landen aangesteld. Gelijktijdig werd ook gepeild naar de percepties van de diverse Vlaamse administraties, VOI's en andere instellingen die aan buitenlandse communicatie doen.

In 2001 zal het diepteonderzoek verder worden uitgevoerd en wordt ernaar gestreefd om in de loop van de maand maart de resultaten van de internationale bevragingen samen te brengen en te

analyseren. Vervolgens zullen deze samen gelegd worden met de resultaten van de binnenlandse bevragingronde. Op basis van beide gegevens zal de stuurgroep met begeleiding van de expert, overgaan tot de opmaak van een communicatieplan en –matrix. Ondertussen zal ook een nieuwe, gecoördineerde en duidelijk herkenbare presentatie worden ontwikkeld, met een uniforme boodschap en imago. Bedoeling is dat vanaf het najaar van 2001 kan worden gestart met de uitvoeringsfase. Er zal dan begonnen worden met de aanmaak van diverse nieuwe publicaties, publicitaire inlassingen, tentoonstellingen en andere communicatieproducten die in het communicatieplan werden opgenomen. Deze instrumenten zullen de nieuwe strategie in realiteit toepassen.

4.2 Professionalisering van de organisatie en ontvangst van buitenlandse bezoekers en journalisten

In 2000 werd onderzocht welke middelen ingezet moeten worden om de ontvangst en begeleiding van belangrijke buitenlandse bezoekers en journalisten te professionaliseren.

Focus on Flanders zal verspreid worden via de elektronische weg om de actuele informatie over Vlaanderen sneller bij zijn lezers in het buitenland te brengen. Ook de Engelstalige website wordt aangepast en gebruiksvriendelijker gemaakt.

4.3 Stroomlijning van de internationale vertegenwoordiging

In 2000 is het Management Comité dat alle diensten en VOI's met vertegenwoordigingen in het buitenland verenigd weer opgestart en op kruissnelheid gekomen. Het Management Comité wil werken aan een meer structurele samenwerking tussen de verschillende diensten. Dit komt tot uiting in de beslissing om verschillende Vlaamse vertegenwoordigingen in de buurlanden onder te brengen in een geïntegreerde Vlaamse vertegenwoordiging.

Daarnaast is het Management Comité gestart met de voorbereiding van de tweede editie van de Vlaamse Diplomatieke Dagen, die plaats hebben van 17-20 april 2001. Tijdens deze dagen zullen alle Vlaamse vertegenwoordigers terug naar Vlaanderen komen. Eerst worden ze gedurende 1 à 2 dagen opgevangen en geïnformeerd door hun eigen dienst over de meest recente ontwikkelingen in Vlaanderen die van specifiek belang zijn voor de vertegenwoordigers van die dienst. Nadien is het de bedoeling om ze samen te informeren over de algemene beleidsprioriteiten van de Vlaamse regering, de concrete uitvoering hiervan en de rol die zij hierin kunnen spelen. Ze krijgen ook de gelegenheid om een aantal thema's inzake Vlaams buitenlands beleid zelf verder uit te diepen in werkgroepen.

4.4 Coördinatie van het Vlaams buitenlands beleid

Zoals in de meeste landen is het Vlaams buitenlands beleid een verantwoordelijkheid van de hele regering. De bevoegdheidsverdeling van de Vlaamse regering voorziet dat elk lid bevoegd is voor de externe betrekkingen van de administraties en instellingen die onder zijn/haar beleidsverantwoordelijkheid vallen.

Toch moeten acties en beleidslijnen kaderen in een gecoördineerde en samenhangende internationale beleidsbenadering. Een structurele samenwerking tussen de verschillende diensten belast met het buitenlands beleid is noodzakelijk. Daarom is het Management Comité in 2000 opgestart. Het kreeg een belangrijke opdracht toevertrouwd om het optreden van de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland te stroomlijnen.

In 2000 is een eerste aanzet gegeven om in 2001 over te gaan tot de interne reorganisatie van de administratie Buitenlands Beleid, met het oog op de versterking van de beleidsdomeinen Europese Unie, multilaterale samenwerking, bilaterale samenwerking en internationale communicatie en ontvangst.